

Datum van inontvangstneming : 19/10/2021

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-361/21 - 1

Zaak C-361/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

8 juni 2021

Verwijzende rechter:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Kroatië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 mei 2021

Verzoekende partij:

IC

Verwerende partij:

Pet-Prom d.o.o.

[omissis]

Onderwerp: verzoek om een prejudiciële beslissing [omissis]

Verwijzende rechter:

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (handelsrechter in tweede aanleg, Kroatië) [omissis]

Partijen in het hoofdgeding [omissis]:

Verzoekende partij: IC [omissis] (hierna: „verzoeker”)

Verwerende partij: Pet-Prom d.o.o. Zagreb [omissis] (hierna: „verweerster”)

Summier overzicht van het voorwerp van het geschil en de relevante feiten van het hoofdgeding, inhoud van de nationale bepalingen die op de zaak van

toepassing kunnen zijn en redenen die de verwijzende rechter ertoe hebben gebracht om vragen te stellen over de uitlegging van het Unierecht:

In deze zaak heeft de trgovački sud u Varaždinu (handelsrechter Varaždin, Kroatië) op 28 februari 2019 een vonnis gewezen [omissis] waarbij de gedwongen tenuitvoerlegging die was gelast bij beschikking van de općinski sud u Čakovcu (rechter voor de gemeente Čakovec, Kroatië) [omissis] van 14 juli 2016, ongeldig is verklaard voor zover verzoeker daarbij was veroordeeld [omissis] om aan verweerster [omissis] de hoofdsom ten bedrage van 17 656,25 HRK te betalen en verweerster was verwezen in de kosten. Verweerster heeft tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld op grond van schending van een wezenlijk vormvoorschrift en onjuiste toepassing van het materiële recht, zodat de zaak aanhangig is gemaakt bij de bevoegde rechterlijke instantie, namelijk de Visoki trgovački sud.

Verzoeker heeft in deze zaak beroep ingesteld naar aanleiding van de beschikking van de općinski sud u Čakovcu [omissis] van 2 december 2016, waarbij hem was meegedeeld dat hij binnen 15 dagen nadat de beschikking definitief was geworden, beroep kon instellen op de in artikel 50, lid 1, punt 9, van de Ovršni zakon (wet op de gedwongen tenuitvoerlegging; [omissis] hierna: „OZ”) genoemde gronden.

Tijdens een zitting van de kamer van drie rechters op 22 december 2020 is het hogere beroep verworpen en is het in eerste aanleg gewezen vonnis bevestigd. De kamer van drie rechters heeft deze beslissing met eenparigheid van stemmen gegeven. Overeenkomstig de beslissing is een schriftelijke versie ervan opgesteld, die is ondertekend en overeenkomstig artikel [177], lid 3, van de Sudski poslovnik (reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties [omissis]) is overgelegd aan de registratiedienst voor rechterlijke beslissingen. Deze bepaling van het genoemde artikel luidt als volgt: „Voor een rechterlijke instantie in tweede aanleg wordt een zaak geacht te zijn afgedaan op het tijdstip waarop de beslissing vanuit het kantoor van de rechter wordt verzonden, nadat de zaak door de registratiedienst is teruggestuurd. Zodra de registratiedienst het dossier heeft ontvangen, moet hij het zo spoedig mogelijk aan het kantoor van de rechter terugzenden. De beslissing wordt vervolgens binnen een nieuwe termijn van acht dagen verzonden.”

Bijgevolg is een beslissing van de rechtbanken in tweede aanleg nog niet definitief op het tijdstip dat de bevoegde kamer beslist en een exemplaar van deze beslissing ondertekent. De rechter die door de president van de rechtbank, in het jaarprogramma voor de indeling van rechters, is aangewezen, moet deze beslissing nog bevestigen.

Uit artikel [177], lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties blijkt voorts dat het voor de registratierechter niet mogelijk is het dossier niet te „registreren”, aangezien de beslissing anders niet aan de partijen kan worden toegezonden. De registratierechter onderzoekt dus de in

tweede aanleg gegeven beslissing, die hij kan bevestigen of (vergezeld van schriftelijke of mondelinge opmerkingen) terugverwijzen ter heroverweging.

De partijen bij het geding worden er niet van in kennis gesteld dat de beslissing is gegeven of dat de registratierechter ze ter heroverweging heeft terugverwezen, met dien verstande dat de naam van de registratierechter niet wordt vermeld in het afschrift van de beslissing dat aan de partijen wordt toegezonden.

Dit blijkt uit de eSpis-applicatie, die ook een onderdeel „Registraties” bevat, waarin de gegevens van de persoon die de registratie heeft verricht en de datum van registratie worden ingevoerd, en waarin wordt vermeld dat het een „bevestiging door de registratiedienst” betreft.

Daarnaast bestond er tot december 2020 een officieel beheersverslag over de registraties (artikel 82, lid 2, punt 34, van de Pravidnik o radu u sustavu eSpis (voorschriften voor het gebruik van het eSpis-systeem) [omissis]), op basis waarvan gegevens worden gegenereerd over het aantal zaken dat tijdens een bepaalde periode aan een registratierechter is toegewezen, het aantal zaken dat hij heeft geregistreerd en het aantal zaken dat hij naar de rechters heeft terugverwezen. Hoewel het genoemde voorschrift is geschrapt bij de in de Narodne novine nr. 138/20 bekendgemaakte wijzigingen, die op 11 december 2020 in werking zijn getreden, zijn de beheersverslagen in kwestie nog steeds in eSpis beschikbaar.

Ter illustratie: afgedrukt beheersverslag van 30 april 2021, waaruit blijkt dat tijdens het tijdvak van 1 januari 2021 tot en met 30 april 2021, 249 zaken naar de rechters zijn terugverwezen zonder te zijn geregistreerd, en dat 2 347 zaken zijn geregistreerd.

Zo zijn tijdens de vergadering van de rechters van de Visoki trgovački sud van 5 februari 2021 de aan het betrokken register ontleende gegevens besproken betreffende het aantal zaken dat door de registratierechter naar de aangezochte rechter was terugverwezen.

Ter illustratie: notulen van de vergadering van de rechters van de Visoki trgovački sud van 5 februari 2021, met daarbij, als bijlage, de gegevens betreffende de door de registratiedienst terugverwezen zaken.

Uit de eSpis-applicatie (onderdeel „Registratieverrichtingen”) blijkt dat de zaak is terugverwezen naar de rechter, die de instructies van de registratiedienst moet bekijken en wellicht de beslissing overeenkomstig deze opmerkingen moet wijzigen, waarna een nieuwe versie van de beslissing wordt opgesteld. Indien de zaak onder de bevoegdheid van een kamer valt, *moet* zij naar deze kamer worden terugverwezen opdat die opnieuw erover beslist (dit kan steeds worden nagegaan door de gegevens in de officiële registers van de kamers te raadplegen; in voorkomend geval kunnen bij de verwijzende rechter ook de precieze aantallen worden opgevraagd van de zaken waarin de kamer, op aanwijzing van de registratiedienst, een andere beslissing heeft gegeven op grond van de instructies

van de registratiedienst), waarna een nieuwe beslissing wordt opgesteld, die op papier wordt gezet en door de rechters wordt ondertekend.

Zo is in het onderdeel Registratieverrichtingen van de eSpis-applicatie te zien dat de zaak is terugverwezen naar de in de beslissing vermelde rechter en dat de rechter de beslissing aan de registratiedienst heeft toegezonden. Pas wanneer de registratiedienst de beslissing heeft medeondertekend op papier en in de eSpis-applicatie in het betreffende onderdeel de vermelding „De registratiedienst heeft de beslissing bevestigd” heeft opgenomen, kan de zaak officieel als afgehandeld worden beschouwd, waarna een afschrift van de beslissing wordt gemaakt en aan de rechter in eerste aanleg wordt bezorgd voor betekening aan de partijen.

Ter illustratie: uittreksel uit eSpis met betrekking tot registratieverrichtingen.

Artikel 44 van het Zakon o parničnom postupku (wetboek van burgerlijke rechtsvordering; [omissis] hierna: „ZPP”) bepaalt dat, wanneer een rechterlijke instantie in tweede aanleg beslist in een collegiaal samengestelde formatie, de kamer die beslist uit drie rechters moet bestaan, tenzij bij wet anders is bepaald. De hogere rechterlijke instantie beslist ook in alle andere gevallen in deze samenstelling, tenzij bij wet anders is bepaald. Een alleensprekende rechter van de hogere rechtbank beslist over beroepen die zijn ingesteld tegen een beslissing tot betaling van een geldelijke vordering indien de waarde van het voorwerp van het geding niet meer dan 100 000,00 [HRK] bedraagt, of tegen een beslissing in handelszaken indien de waarde van het voorwerp van het geding niet meer dan 500 000,00 [HRK] bedraagt, tenzij bij wet anders is bepaald. In geval van hoger beroep tegen een beschikking, beslist een alleensprekende rechter van de hogere rechterlijke instantie, tenzij bij wet anders is bepaald.

De beslissing wordt de facto gegeven door een kamer bestaande uit drie rechters of door een alleensprekende rechter, mits de registratierechter zich met deze beslissing akkoord verklaart.

In de onderhavige zaak is het arrest van [22 december 2020] aan de registratiedienst voor rechterlijke beslissingen overgemaakt, die het op 14 januari 2021, zonder dat het was ingeschreven, heeft teruggezonden. De registratierechter heeft de onderhavige zaak terugverwezen met een begeleidende brief van 13 januari 2021, waarin hij te kennen gaf dat hij het niet eens was met het in de betrokken beslissing weergegeven juridische standpunt (de brief in kwestie is als bijlage bijgevoegd).

In de schriftelijke stukken was niet vermeld dat in diezelfde zaak een andere beslissing was gegeven.

Overeenkomstig de dwingende bepalingen heeft de verwijzende kamer bij haar beraadslaging van 26 januari 2021 het beroep en het bovenvermelde schriftelijke advies van de registratierechter opnieuw bekeken, en heeft zij een arrest gewezen waarbij het beroep ongegrond is verklaard. Daarop is de zaak op 28 januari 2021 opnieuw aan de registratiedienst overgemaakt.

De partijen in de onderhavige zaak zijn er niet van op de hoogte dat dit reeds de tweede beslissing is die in deze zaak is gegeven.

Aangezien de registratierechter een ander juridisch standpunt innam over een kwestie die verband hield met de toepassing van artikel 50, lid 1, punten 9 en 10, OZ, heeft hij de zaak voorgelegd aan de afdeling handels- en andere geschillen van de Visoki trgovački sud, opdat deze juridische kwestie zou worden besproken tijdens een bijeenkomst van de afdeling. Het genoemde lid van artikel 50 OZ luidt als volgt:

„1) De verweerder tegen de tenuitvoerlegging kan hoger beroep instellen tegen de tenuitvoerleggingsbeschikking:

[...]

9. wanneer de schuldvordering is vervallen wegens een feit dat zich heeft voorgedaan op een tijdstip waarop de verweerder zich niet meer op dit feit kon beroepen in de procedure die tot de beslissing heeft geleid, of nadat een gerechtelijke of administratieve schikking is verkregen of een notariële akte is opgesteld, bekrachtigd of gelegaliseerd;

10. wanneer de inning van de vordering, zelfs tijdelijk, wordt uitgesteld, verboden, gewijzigd of anderszins onmogelijk gemaakt wegens een feit dat zich heeft voorgedaan op een tijdstip waarop de verweerder zich niet meer op dit feit kon beroepen in de procedure die tot de beslissing heeft geleid, of nadat een gerechtelijke of administratieve schikking is verkregen of een notariële akte is opgesteld, bekrachtigd of gelegaliseerd, of

[...]”.

Artikel 40 van de Zakon o sudovima (wet betreffende de rechterlijke organisatie) [omissis] bepaalt:

„1) Een bijeenkomst van een afdeling of van rechters wordt georganiseerd wanneer wordt vastgesteld dat er sprake is van interpretatieverschillen tussen afdelingen, kamers of rechters over kwesties inzake de toepassing van het recht of wanneer een kamer of een rechter van een afdeling zich niet houdt aan het eerder ingenomen juridische standpunt.

2) Het juridische standpunt dat is ingenomen tijdens de bijeenkomst van alle rechters of van een afdeling van de Vrhovni sud Republike Hrvatske (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Kroatië), de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (handelsrechter in tweede aanleg, Kroatië), de Visoki upravni sud Republike Hrvatske (hoogste bestuursrechter, Kroatië), de Visoki kazneni sud Republike Hrvatske (strafrechter in tweede aanleg, Kroatië) of de Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske (correctionele rechter in tweede aanleg, Kroatië), of tijdens de bijeenkomst van een afdeling van een Županijski sud

(districtsrechtbank, Kroatië), is bindend voor alle kamers of rechters in tweede aanleg van deze afdeling of rechterlijke instantie.

3) De voorzitter van een afdeling kan in voorkomend geval professoren van de rechtsfaculteit, vooraanstaande wetenschappers of deskundigen op een bepaald rechtsgebied uitnodigen om deel te nemen aan de bijeenkomst van de afdeling.”

Hoewel er geen andere beslissing van de verwijzende rechter in dezelfde zaak was, heeft de voorzitter van de afdeling handels- en andere geschillen van de Visoki trgovački sud een bijeenkomst gepland voor 24 maart 2021, waarop het volgende standpunt is ingenomen:

„1) Wanneer de verweerder tegen de tenuitvoerlegging in het kader van één tenuitvoerleggingsprocedure twee beroepen heeft ingesteld tegen de tenuitvoerleggingsbeschikking (waarvan één na het verstrijken van de termijn) en in beide beroepen dezelfde feiten als middelen heeft ingeroepen waarop hij ook de verzoekschriften had gebaseerd waarmee hij twee rechtsvorderingen had ingesteld om de tenuitvoerlegging ongeldig te laten verklaren, waartoe hij was uitgenodigd, en de rechter in zijn conclusies waarin wordt verwezen naar de rechtsmiddelen, een verschillende juridische kwalificatie heeft verricht van identieke middelen, dan moet bij de beoordeling of de geschillen objectief gezien identiek zijn, worden uitgegaan van de feiten die zijn aangevoerd in het kader van de middelen in verband waarmee de verweerder is uitgenodigd beroep in te stellen.”

Deze regel is in de Kroatische rechtsleer ook strijdig geacht met het beginsel van de onafhankelijkheid van rechters, zoals met name professor Alan Uzelac heeft verklaard in zijn artikel: „Jedinstvena primjena prava u hrvatskom parničnom postupku: tradicija i suvremenost”, in Barbić, J. (red.), *Novine u parničnom procesnom pravu*, HAZU, Zagreb, 2020, blz. 111-168 (zie http://www.alanuzelac.from.hr/pubs/A72_Uzelac_Jedinstvena%20primjena%20prava_HAZU.pdf, geraadpleegd op 5 april 2021):

„„Juridische standpunten’ in de zin van de wet betreffende de rechterlijke organisatie komen, gelet op al hun kenmerken, niet overeen met de aldus vastgestelde functieverdeling. Het zijn immers noch wetgevings- noch regelgevingshandelingen van algemene strekking, ook al is hun structuur algemeen en abstract. Hoewel zij de structuur van abstracte regels hebben, worden zij niet door de wetgever vastgesteld. Zij zijn echter niet louter abstract van aard, aangezien zij worden vastgesteld door de uitlegging van wettelijke en reglementaire bepalingen in het licht van concrete gevallen waarin verschillende uitleggingen (verschillende ‚standpunten’) ontstaan of kunnen ontstaan, ook al worden juridische standpunten niet vastgesteld door de rechterlijke instanties die bevoegd zijn om van deze concrete gevallen kennis te nemen. Juridische standpunten zijn echter niet geheel verstoken van terugwerkende kracht, daar bepaalde uitleggingen van het recht op grond waarvan de beslissing in de aan de orde zijnde zaken moet worden gegeven, de inhoud en de uitlegging van de rechtsnorm, met terugwerkende kracht, kunnen wijzigen. Kortom, ‚juridische

standpunten' zijn, conceptueel gezien, ambivalent van aard. Zij vormen namelijk een categorie die in bijna al haar kenmerken kan worden beschouwd als een hybridische soort die radicaal indruist tegen de moderne opvatting van de rol en de functie van de rechterlijke instanties en de rechterlijke macht.”

Volgens artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie dient deze kamer thans in overeenstemming met het tijdens de bijeenkomst ingenomen standpunt te beslissen, dat wil zeggen dat zij in casu het beroep moet toewijzen en verzoekers vordering moet afwijzen.

Tijdens de beraadslaging van deze kamer op 4 mei 2021 heeft zij alle omstandigheden van de onderhavige zaak onderzocht die verband houden met de toepassing van artikel [177], lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties, en artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie, alsook van artikel 19[, lid 1,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: „VEU”), dat bepaalt:

„Het Hof van Justitie van de Europese Unie omvat het Hof van Justitie, het Gerecht en gespecialiseerde rechtbanken. Het verzekert de eerbiediging van het recht bij de uitlegging en toepassing van de Verdragen.

De lidstaten voorzien in de nodige rechtsmiddelen om daadwerkelijke rechtsbescherming op de onder het recht van de Unie vallende gebieden te verzekeren.”,

en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”), dat luidt als volgt:

„Eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, heeft recht op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden.

Eenieder heeft recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. [...]”,

en zij is tot de slotsom gekomen dat het mogelijk is dat een bepaling [die] bij de vaststelling van een rechterlijke beslissing een registratierechter betreft, die niet bekend is bij de partijen, die niet is vermeld in de procedureregels die worden gevolgd in de procedure voor de vaststelling van de beslissing op het beroep, en die, hoewel hij geen hogere rechter is, in de aan de orde zijnde zaak een rechter ertoe kan aanzetten om zijn reeds gegeven beslissing te wijzigen, aanzienlijke gevolgen kan hebben voor de eerbiediging van de rechtsstaat en de onafhankelijkheid van rechters, met name omdat zij van toepassing is op alle zaken die aanhangig zijn bij eender welke rechterlijke instantie in tweede aanleg in Kroatië, ongeacht of het Unierecht al dan niet van toepassing is in de betrokken zaak.

Bovendien is ook twijfel gerechtvaardigd bij de regel die bepaalt dat alle rechters van een rechterlijke instantie gebonden zijn door het tijdens een bijeenkomst van de afdeling ingenomen principiële standpunt, aangezien de rechter om te beginnen niet zelf een kwestie op de agenda van de afdelingsbijeenkomst kan plaatsen omdat die beslissing tot de bevoegdheid van de registratierechters en de voorzitter van een bepaalde afdeling behoort, die allen door de president van de rechterlijke instantie zijn benoemd. Deze twijfel vloeit inzonderheid voort uit het feit dat de onafhankelijkheid van de betrokken rechter aldus volledig [wordt] tenietgedaan en de beslissing wordt gegeven op het niveau van een „niet-bestaand orgaan” (namelijk de afdelingsbijeenkomst), dat wil zeggen een orgaan waarin het ZPP, zijnde het wetboek van rechtsvordering dat het optreden van de rechterlijke instanties in burgerlijke rechtsvorderingen regelt, niet voorziet.

Aangezien het hier belangrijke kwesties in verband met de aard van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht betreft, heeft de verwijzende rechter, na onderzoek van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (arrest C-896/19), besloten prejudiciële vragen te stellen opdat in de onderhavige zaak een definitieve beslissing kan worden gegeven op het beroep dat verweerster heeft ingesteld tegen het vonnis van de trgovački sud u Varaždinu [omissis] van 28 februari 2019.

In de onderhavige zaak is immers beroep ingesteld op grond van de beschikking van de općinski sud u Čakovcu [omissis] van 8 januari 2018, waarbij verzoeker ervan in kennis was gesteld dat hij binnen een termijn van vijftien dagen beroep tot ongeldigverklaring van de tenuitvoerlegging kon instellen op de in artikel 50, lid 1, punt 9, van de OZ genoemde gronden. Verzoekers vorderingen in eerste aanleg zijn toegewezen en de tenuitvoerlegging is ongeldig verklaard, aangezien een deel van de vordering teniet was gegaan door compensatie. Eerder was een procedure ingeleid tegen de beschikking van de općinski sud u Čakovcu [omissis] van 2 december 2016, waarbij verzoeker ervan in kennis was gesteld dat hij binnen een termijn van 15 dagen beroep kon instellen op de in artikel 50, lid 1, punt 10, OZ genoemde gronden. Verzoekers vorderingen zijn afgewezen bij een vonnis van de trgovački sud u Varaždinu [omissis] van 10 november 2017, op grond dat niet was voldaan aan de voorwaarden van artikel 50, lid 1, punt 10, OZ, daar de compensatieakte was opgesteld nadat de tenuitvoerleggingsprocedure was ingeleid, zodat niet het bedrag van de schuldvordering maar wel de tijdigheid van de afgifte van de compensatieakte werd betwist.

Aangezien het, volgens het ingenomen principiële standpunt, van weinig belang is op grond van welke juridische kwalificatie de bevoegde gemeentelijke rechterlijke instantie heeft beslist dat de partijen ervan in kennis moesten worden gesteld dat zij beroep konden instellen om de tenuitvoerlegging ongeldig te laten verklaren, is het heel goed mogelijk dat de toegang van een partij tot de rechter uiteindelijk wordt belemmerd wegens uiteenlopende juridische kwalificaties.

Derhalve is een beslissing van het Hof op dit punt noodzakelijk opdat de Visoki trgovački sud een uitspraak kan doen in de onderhavige zaak. De verwijzing valt

onder het algemeen belang dat bestaat in een eenvormige toepassing van het Unierecht, de rechtsstaat, de onafhankelijkheid van de rechters van een lidstaat en een doeltreffende rechtsbescherming.

Wegens de prejudiciële verwijzing wordt, overeenkomstig artikel 213, eerste alinea, punt 2, ZPP, de behandeling van de onderhavige zaak geschorst totdat uitspraak is gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing.

I. Eerste prejudiciële vraag

De eerste vraag betreft de tussenkomst van de registratiedienst voor rechterlijke beslissingen. Vóór de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie bepaalde artikel 35, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie [omissis] het volgende: „Wanneer een kamer of een rechter in een bepaalde zaak een beslissing geeft die niet in overeenstemming is met het juridische standpunt dat blijkt uit een eerder door een andere kamer of een andere rechter gegeven beslissing, kan de voorzitter van de afdeling of de president van de rechtbank gelasten dat de toezending van een afschrift van de beslissing wordt opgeschort en dat de verschillen tussen de juridische standpunten worden besproken tijdens een bijeenkomst van de afdeling. Indien dan tijdens deze bijeenkomst van de afdeling een standpunt wordt ingenomen dat in strijd is met [deze door de kamer of de rechter gegeven beslissing], dan dient deze kamer of deze rechter opnieuw over de zaak te beslissen.” Op basis van deze bevoegdheid hebben de presidenten van de rechtbanken het in wezen aan de registratiedienst overgelaten om te beslissen wanneer het dossier moest worden bewaard, dat wil zeggen wanneer de toezending van een afschrift van de beslissing moest worden opgeschort. De wet betreffende de rechterlijke organisatie [in de versie van 2013] bevat echter geen dergelijke bepaling, omdat tijdens de pretoetredingsonderhandelingen voorafgaand aan de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie is vastgesteld dat deze bepaling, op grond waarvan iemand de verzending van een reeds gegeven rechterlijke beslissing kon tegenhouden, in strijd was met de onafhankelijkheid van rechters. Een gegeven beslissing kan immers alleen worden heroverwogen in het kader van een beroepsprocedure (zo kunnen beslissingen van rechtbanken in tweede aanleg worden onderzocht door de Vrhovni sud (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Kroatië), de Ustavni sud (grondwettelijk hof, Kroatië) en thans ook door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Hof van Justitie van de Europese Unie), en niet in het kader van een interne procedure die niet transparant is voor de partijen en die niet [omissis] is vastgelegd in de wet.

Hoewel hiervoor een rechtsgrondslag ontbreekt, bepaalt het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties, in het litigieuze artikel 177, lid 3, ervan, dat in een zaak in tweede aanleg het werk van de rechter pas als voltooid wordt beschouwd wanneer de zaak is teruggestuurd door de registratiedienst, dat wil zeggen wanneer zij „geregistreerd” is. Dit betekent dat pas op dat ogenblik het dossier als afgesloten wordt beschouwd en de beslissing ook door derden kan

worden ingezien en aan de partijen kan worden toegezonden. Indien de registratierechter niet zijn goedkeuring daartoe verleent, kan de in het kader van de beroepsprocedure gegeven beslissing niet aan de partijen worden toegezonden en moet een nieuwe, door de registratierechter goed te keuren, beslissing worden gegeven.

Bijgevolg is de rechterlijke beslissing niet definitief ondanks het feit dat de rechter deze beslissing heeft opgesteld en ondertekend. Indien de zaak onder de bevoegdheid van een kamer valt, volstaat het evenmin dat deze kamer over de zaak heeft beslist en dat de minuut van de beslissing is opgesteld en door de rechters is ondertekend. Vervolgens moet de zaak immers aan de registratiedienst worden toegezonden en pas als deze dienst de beslissing heeft goedgekeurd, wordt zij als definitief beschouwd en wordt een afschrift ervan gemaakt, dat ook aan de partijen wordt toegezonden. Indien de enige taak van de registratiedienst voor rechterlijke beslissingen, overeenkomstig de benaming ervan, erin zou bestaan dat hij het feit dat een beslissing is gegeven, „registreert”, zou met de verzending van deze beslissing niet hoeven te worden gewacht tot de beslissing is „geregistreerd”, aangezien evengoed een afschrift van de gegeven beslissing zou kunnen worden verzonden (elektronisch of op papier). Het lijkt geen twijfel dat het mogelijk is – het en in de praktijk ook voorkomt – dat een beslissing door de registratiedienst wordt teruggezonden zonder dat zij is geregistreerd, zodat de gegeven beslissing niet wordt toegezonden aan de partijen maar wordt terugverwezen naar de kamer of de alleensprekende rechter opdat deze kamer of deze rechter een beslissing geeft die in overeenstemming is met de aanwijzingen van de registratiedienst.

Het voorgaande is in geen enkele wet opgenomen als voorwaarde voor de vaststelling van een rechterlijke beslissing, maar bestaat, krachtens de litigieuze regelgevingsbepaling, in de praktijk van de rechterlijke instanties in tweede aanleg in de Republiek Kroatië.

Uit een onderzoek van de praktijk en de werking van andere rechterlijke instanties in de Europese Unie blijkt niet dat er soortgelijke wetten of praktijken bestaan die vereisen dat een gegeven beslissing wordt goedgekeurd door een rechter die geen deel uitmaakt van de betrokken kamer, en die de toezending (door de rechter in eerste aanleg) van de beslissing (vonnis of beschikking) aan de procespartijen afhankelijk stellen van de medeondertekening door deze rechter.

Bijgevolg rijst een eerste vraag: is de in het tweede deel van de eerste volzin en in de tweede volzin van artikel 177, lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties (Narodne novine nr. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20 en 47/20) neergelegde regel die bepaalt dat „[v]oor een rechterlijke instantie in tweede aanleg [...] een zaak [wordt] geacht te zijn afgedaan op het tijdstip van de verzending van de beslissing vanuit het kantoor van de rechter, nadat de zaak door de registratiedienst is terugbezorgd. Zodra de registratiedienst het dossier heeft ontvangen, dient hij het zo spoedig mogelijk aan het kantoor van de rechter terug te bezorgen. De beslissing wordt vervolgens binnen een nieuwe termijn van acht

dagen verzonden.”, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

II. Tweede prejudiciële vraag

In deze zaak rijst verder een vraag met betrekking tot het feit dat de rechters die over een zaak beslissen, uit formeel oogpunt strikt gebonden zijn aan het principiële juridische standpunt dat tijdens de vergadering van alle magistraten of van de afdeling is ingenomen. Van een dergelijk strikt en formeel gezag is immers geen sprake bij de toepassing van het VEU, de Kroatische grondwet of enige andere wet. In dit laatste kader gegeven beslissingen worden vastgesteld met inachtneming van alle geldende teksten en teleologische uitleggingen, teneinde op adequate wijze en rekening houdende met alle omstandigheden van het geval deze bepalingen toe te passen en een beslissing te geven. Het is dan ook de vraag in hoeverre deze strikte, formele verantwoordelijkheid gevolgen heeft voor de rechtsstaat, de onafhankelijkheid van de rechters van de lidstaten en een daadwerkelijke rechtsbescherming.

Voor genoemd tijdens de vergadering van de rechters van de rechterlijke instanties in tweede aanleg ingenomen juridische standpunt is niet bindend voor hogere rechtbanken (de Vrhovni sud, de Ustavni sud, enz.). In vele gevallen hebben de hogere rechtbanken in beroepsprocedures inderdaad een afwijkend juridisch standpunt ingenomen.

Hieruit volgt deze tweede vraag: is artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie, dat bepaalt dat „[h]et juridische standpunt dat is ingenomen tijdens de bijeenkomst van alle rechters of van een afdeling van de Vrhovni sud Republike Hrvatske, de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, de Visoki upravni sud Republike Hrvatske, de Visoki kazneni sud Republike Hrvatske of de Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, of tijdens de bijeenkomst van een afdeling van een Županijski sud, [...] bindend [is] voor alle kamers of rechters in tweede aanleg van deze afdeling of rechtbank”, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

Prejudiciële vragen

„1. Is de in het tweede deel van de eerste volzin en in de tweede volzin van artikel 177, lid 3, van het reglement voor de procesvoering van de rechterlijke instanties (Narodne novine nr. 37/14, 49/14, 8/15, 35/15, 123/15, 45/16, 29/17, 33/17, 34/17, 57/17, 101/18, 119/18, 81/19, 128/19, 39/20 en 47/20) neergelegde regel die bepaalt dat „[v]oor een rechterlijke instantie in tweede aanleg [...] een zaak [wordt] geacht te zijn afgedaan op het tijdstip dat de beslissing vanuit het kantoor van de rechter wordt verzonden, nadat de zaak door de registratiedienst is teruggestuurd. Zodra de registratiedienst het dossier heeft ontvangen, moet hij het zo spoedig mogelijk aan het kantoor van de rechter terugzenden. De beslissing wordt vervolgens binnen een nieuwe termijn van acht dagen verzonden.”, in

overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?

2. Is artikel 40, lid 2, van de wet betreffende de rechterlijke organisatie, dat bepaalt dat ‚[h]et juridische standpunt dat is ingenomen tijdens de bijeenkomst van alle rechters of van een afdeling van de Vrhovni sud Republike Hrvatske, de Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, de Visoki upravni sud Republike Hrvatske, de Visoki kazneni sud Republike Hrvatske of de Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, of tijdens de bijeenkomst van een afdeling van een Županijski sud, [...] bindend [is] voor alle kamers of rechters in tweede aanleg van deze afdeling of rechtbank’, in overeenstemming met artikel 19, lid 1, VEU en artikel 47 van het van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?”

Bij dit verzoek worden afschriften gevoegd van het vonnis van de Trgovački sud u Varaždinu [omissis] van 28 februari 2019, van verweersters verzoekschrift, van de notulen van de bijeenkomst van de kamer van 22 december 2020, van het vonnis van de Trgovački sud u Varaždinu [omissis] van 10 november 2017 (blz. 28-30 van het dossier), van het arrest van de Visoki trgovački sud [omissis] van 22 december 2020, van de brief van de registratierechter van 13 januari 2021, van de notulen van de bijeenkomst van de kamer van 26 januari 2021, van het arrest van de Visoki trgovački sud [omissis] van 26 januari 2021, van de notulen van de vergadering van de rechters van de Visoki trgovački sud van 5 februari 2021 waaraan informatie is toegevoegd over de zaken die door de registratiedienst zijn terugverwezen, van de notulen van de bijeenkomst van de afdeling handels- en andere geschillen van de Visoki trgovački sud van 24 maart 2021, van de notulen van de bijeenkomst van de kamer van 4 mei 2021, van de beschikking tot schorsing van de procedure van 4 mei 2021, van een uittreksel uit de eSpis-databank dat betrekking heeft op de activiteiten van de registratiedienst in de periode tussen 1 januari 2021 en 31 december 2021, en dus met inbegrip van 30 april 2021, en van een uittreksel uit de eSpis-databank dat betrekking heeft op de registratieverrichtingen in de zaak Pž-2311/2019 in de periode tussen het tijdstip van ontvangst op het kantoor en 25 maart 2021.

Zagreb, 4 mei 2021

[omissis]